

Voorwoord

Schaken floreert wereldwijd. De serie *The Queen's Gambit* op Netflix bleek een prima reclame voor het schaken en de aandacht in de pers voor (vermeend) vals spelen plaatsten het schaken volop in de belangstelling. De mogelijkheid om op internet een partij te kunnen spelen, spreekt velen aan. In Nederland speelden de successen van onze topspelers en - speelsters zeker mee. Naast het klassieke schaak (partijen met veel bedenktijd) zijn rapidschaak en online snelschaken in trek.

Niet alles is rooskleurig. Er is weinig belangstelling onder schakers om trainer voor de hogere stappen te worden. Gebrek aan kinderen van Stap 4 niveau speelt mee. De oudere jeugd vindt de weg niet meer naar de schaakclub. Daar hebben overigens alle sportclubs in Nederland last van: tijdgebrek en er zijn zoveel andere hobby's.

Het doel om de Stappenmethode te ontwikkelen en uit te geven was juist die doelgroep. In 1985 was ik bondscoach van de dames, jeugd en subtop (te oude jeugd, maar nog steeds veelbelovend). De jeugd moest sterker worden zodat ze bleef schaken, maar ook sterk genoeg voor de schaakclub was. Dat lukte lange tijd best aardig, maar nu al langer niet meer.

De handleidingen van de stappenmethode zijn bedoeld voor de schaakles aan groepen of voor individuele training. Het doel is om lesgevers te helpen bij hun schaaklessen: op de club, op school of waar dan ook. Voor de eerste drie stappen werkt dat nog steeds naar wens. Voor de hogere stappen niet. Er zijn maar weinig clubs met voldoende jeugd op dit niveau.

Schaaktraining voor volwassenen is vaak opgestart, maar is meestal van korte duur. Belangstelling om beter te leren schaken is er zeker. Veel volwassenen gebruiken de handleiding voor zelfstudie, niet ideaal, maar werkbaar. Een argument om deze handleiding uit te breiden en toch maar te laten herdrukken.

Feit is dat bijna iedereen (veel) meer tijd aan aan schaken besteedt dan vroeger. Op internet kun je partijen spelen, video's kijken, opgaven oplossen, lessen volgen, live partijen volgen (vaak met commentaar) en nog veel meer. Veel schakers zien deze middelen als de manier om beter te leren schaken. Iedereen denkt en hoopt dat wel, maar de praktijk leert anders. Als ik naar de kwaliteit van de partijen van de jeugd en hun Elo kijk, valt dat tegen. **Op de Elolijst van februari 2023 staan slechts 28 Nederlandse jeugdspelers tot 18 jaar met een Elo van 2000 of meer.**

We zitten in Stap 4 en dat betekent dat de weg naar het grootmeesterschap nog ver voor ons ligt. Zoals al in eerdere handleidingen uiteengezet is er meer nodig